

ด่วนที่สุด

ที่ กบ ๐๐๒๓.๓/ว ๒๕๕๖

ศาลากลางจังหวัดกระบี่
ถนนอุตรกิจ กบ ๘๑๐๐๐

๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๖

เรื่อง โครงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ครั้งที่ ๒/๒๕๕๖

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ และนายกเทศมนตรีเมืองกระบี่

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๙๑.๓/ว ๑๕๓๙
ลงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๖ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยจังหวัดกระบี่ได้รับแจ้งจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นว่า กรมปศุสัตว์มีนโยบายให้มีการรณรงค์ค้นหาโรคไข้หวัดนกในสัตว์ปีกแบบบูรณาการ (X-ray) อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง โดยการเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง และได้กำหนดแผนการดำเนินงานตามโครงการเฝ้าระวังไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ครั้งที่ ๒/๒๕๕๖ ขึ้น ในระหว่างวันที่ ๑ - ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖ และในการนี้ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้โครงการเฝ้าระวังไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ครั้งที่ ๒/๒๕๕๖ ในระหว่างวันที่ ๑ - ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย อันจะส่งผลให้การควบคุมการระบาดของโรคเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาดำเนินการดังกล่าว รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป สำหรับอำเภอให้แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ทราบและพิจารณาดำเนินการด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมาน ไส้สอาด)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด รักษาราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดกระบี่

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น

โทร/โทรสาร ๐-๗๕๖๑-๑๘๙๙, ๐-๗๕๖๒-๒๔๓๗

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๙๑.๓/ว ๑๕๓๗

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา
จังหวัด
เลขที่
วันที่
ปี

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา

๒ กรกฎาคม ๒๕๕๖

เลขที่ ๕๕๕

เรื่อง โครงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ครั้งที่ ๒/๒๕๕๖

วันที่ ๒๕ ก.ค. ๒๕๕๖

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมปศุสัตว์ ที่ กษ ๐๖๑๐.๐๔/ว ๑๓๘๒๓ ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๖ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมปศุสัตว์มีนโยบายให้มีการรณรงค์ค้นหาโรคไข้หวัดนกในสัตว์ปีกแบบบูรณาการ (X-ray) อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง โดยการเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง และได้กำหนดแผนการดำเนินงานตามโครงการเฝ้าระวังไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ครั้งที่ ๒/๒๕๕๖ ขึ้น ในระหว่างวันที่ ๑ - ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น พิจารณาแล้ว เพื่อให้โครงการเฝ้าระวังไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ครั้งที่ ๒/๒๕๕๖ ในระหว่างวันที่ ๑-๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย อันจะส่งผลให้การควบคุมการระบาดของโรคเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงขอความร่วมมือจังหวัดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้พิจารณาดำเนินการดังนี้

๑. ประสานกับหน่วยงานปศุสัตว์ในระดับพื้นที่ เพื่อดำเนินการเฝ้าระวังโรค โดยสอบถามลักษณะอาการสัตว์ปีกจากเจ้าของทุกรายในระยะเวลา ๓๐ วันที่ผ่านมา พร้อมจัดทำข้อมูลดังกล่าว

๒. กรณีเมื่อทราบหรือพบสัตว์ปีกป่วยหรือตาย โดยมีลักษณะน่าสงสัยโรคไข้หวัดนก ให้ดำเนินการแจ้งปศุสัตว์อำเภอเพื่อตรวจสอบและเก็บตัวอย่างส่งตรวจ

๓. ร่วมกับหน่วยงานปศุสัตว์ในระดับพื้นที่ ทำลายสัตว์ปีกที่เหลือนในฝูง และสัตว์ปีกบริเวณใกล้เคียงที่คาดว่าจะมีโอกาสได้รับเชื้อโรคแล้วทั้งหมดทันที โดยไม่ต้องรอผลตรวจทางห้องปฏิบัติการและดำเนินการตามมาตรการควบคุมโรคในพื้นที่อย่างเร่งด่วนทันที

๔. เตรียมความพร้อมด้านบุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ เพื่อรองรับสถานการณ์การระบาดของโรคไข้หวัดนก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

๑๕.๐๗๖

(นายโชคชัย เดชอมรวัชร)

รองอธิบดี รักษาราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการมีส่วนร่วม

ส่วนส่งเสริมการจัดการด้านสาธารณสุขและสวัสดิการสังคม

โทรศัพท์/โทรสาร ๐-๒๒๕๑-๙๐๐๐ ต่อ ๔๑๓๒-๓

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เลขรับ..... 40136
วันที่ 27 ส.ย. 2556
เวลา.....

ที่ กษ ๐๖๑๐.๐๔/๑๓๘๖๓

กรมปศุสัตว์
ถนนพญาไท กทม.๑๐๔๐๐

๒ มิถุนายน ๒๕๕๖

เรื่อง โครงการเฝ้าระวังโรคใช้หัวदनกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ครั้งที่ ๒/๒๕๕๖

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการเฝ้าระวังโรคใช้หัวदनกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ครั้งที่ ๒/๒๕๕๖

ตามที่กรมปศุสัตว์มีนโยบายให้มีการรณรงค์ค้นหาโรคใช้หัวदनกในสัตว์ปีกแบบบูรณาการ
อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง นั้น กรมปศุสัตว์จึงได้กำหนดแผนการดำเนินงานตามโครงการเฝ้าระวังโรคใช้หัวदनก
เชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทยครั้งที่ ๒/๒๕๕๖ ขึ้นในระหว่างวันที่ ๑-๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖
รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมดำเนินการต่อไปด้วย
จะขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

สน.สส.
7124
เลขรับ.....
วันที่ 27 ส.ย. 2556
เวลา.....

(นายทฤษฎี ชาวสวนเจริญ)
อธิบดีกรมปศุสัตว์

สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์

โทร.๐ ๒๖๕๓ ๔๔๔๔ ต่อ ๔๑๓๗-๘

โทรสาร ๐ ๒๖๕๓ ๔๘๖๒

สสส.
970
เลขรับ.....
วันที่ ๒๗ ส.ย. ๒๕๕๖
เวลา.....

โครงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย
ครั้งที่ ๒ ๒๕๕๖

๑. หลักการและเหตุผล

โรคไข้หวัดนกเป็นโรคระบาดที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากที่ผ่านมามีการระบาดอย่างกว้างขวางในหลายๆ ประเทศทั่วโลกรวมทั้งประเทศไทย โดยก่อความเสียหายให้แก่อุตสาหกรรมเลี้ยงสัตว์ปีกและเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ปีกทั่วไป และยังไปกว่านั้นยังเป็นโรคที่ติดต่อยังคนและทำให้มีผู้เสียชีวิต ดังนั้น รัฐบาลจึงมีนโยบายที่จะป้องกัน ควบคุม และกำจัดโรคนี้ให้หมดไป โดยมีแนวทางการดำเนินงานอย่างจริงจังและต่อเนื่องเป็นประจำทุกปีเพื่อลดความสูญเสียทางเศรษฐกิจของประเทศ

อย่างไรก็ตามแม้ประเทศไทยจะไม่พบโรคไข้หวัดนกในสัตว์ปีกมาเป็นระยะเวลามากกว่า ๔ ปีแล้ว แต่ยังคงมีรายงานการระบาดของโรคไข้หวัดนกในประเทศเพื่อนบ้านหรือประเทศในภูมิภาคเดียวกันอย่างต่อเนื่อง รวมถึงในช่วงต้นปี ๒๕๕๖ ได้มีรายงานการพบการติดเชื้อไข้หวัดนกชนิด H7N9 ในมนุษย์เป็นครั้งแรกในประเทศจีนซึ่งทำให้พบผู้ป่วยมากกว่าหนึ่งร้อยราย และก่อโรครุนแรงถึงชีวิตได้ในมนุษย์ โดยลักษณะทางพันธุกรรมของเชื้อบ่งชี้ถึงความสามารถในการติดเชื้อในสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมรวมถึงมนุษย์มากกว่าไวรัสไข้หวัดนกชนิดอื่นๆ อย่างไรก็ตามเชื้อไวรัสไข้หวัดนกชนิด H7N9 ยังไม่มีรายงานพบความรุนแรงของโรคในสัตว์ปีกและไม่สามารถสังเกตโรคจากลักษณะทางอาการของสัตว์ปีกได้ เนื่องจากสัตว์ปีกที่ได้รับเชื้อไข้หวัดนกชนิด H7N9 อาจแสดงอาการป่วยเพียงเล็กน้อยและไม่ทำให้สัตว์ปีกตาย ซึ่งแตกต่างกับเชื้อไข้หวัดนก ชนิด H5N1 ที่เคยมีการระบาดในประเทศไทย เมื่อปี ๒๕๕๗ เพื่อเป็นการป้องกันการเกิดโรค กรมปศุสัตว์จึงกำหนดให้มีโครงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ปีละ ๒ ครั้ง เพื่อการค้นหาสัตว์ที่ติดเชื้ออย่างรวดเร็วและแม่นยำทั้งเชื้อไข้หวัดนกชนิดรุนแรง และชนิดความรุนแรงต่ำ ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานในการควบคุมโรคทำได้อย่างทันท่วงที สามารถลดการแพร่กระจายของโรคไปยังสัตว์ปีกอื่นๆ ได้ นอกจากนี้ข้อมูลที่มีคุณภาพอันได้มาจากการเฝ้าระวังโรคยังนำมาวิเคราะห์และใช้ประโยชน์ได้หลายด้าน เช่น การวิเคราะห์การเกิดโรคในเชิงเวลา การวิเคราะห์การกระจายตัวของโรคในเชิงพื้นที่ การประเมินความเสี่ยงและความรุนแรงของโรคจากดัชนีวัดความรุนแรงในสัตว์ปีกชนิดต่างๆ รวมทั้งการติดตามการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรมของเชื้อไวรัส เป็นต้น โดยการดำเนินงานในครั้งนี กรมปศุสัตว์ได้เพิ่มพื้นที่ในการเก็บตัวอย่างเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนก โดยเฉพาะพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดโรคไข้หวัดนกชนิด H7N9 เช่น ในตลาดค้าสัตว์ปีกมีชีวิต ตลาดค้าสัตว์ปีกสวยงาม เป็นต้น โดยกำหนดให้ดำเนินการ ระหว่างวันที่ ๑-๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อค้นหาโรคที่ยังอาจแฝงตัวอยู่และทำการควบคุมและกำจัดโรคโดยเร็ว

๒.๒ เพื่อศึกษาและประเมินภาวะโรคไข้หวัดนกในแต่ละพื้นที่

๓. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๓.๑ ทราบสภาวะโรคไข้หวัดนกในแต่ละพื้นที่ เพื่อใช้ในการวางแผนควบคุมโรค และใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการป้องกันโรคไข้หวัดนกต่อไป

๓.๒ ควบคุมการระบาดของโรคไข้หวัดนกในพื้นที่ได้อย่างรวดเร็ว

๔. ผู้รับผิดชอบ...

๔. ผู้รับผิดชอบโครงการ

๔.๑ หน่วยงานหลัก ได้แก่ กรมปศุสัตว์ ซึ่งประกอบด้วย

- ๔.๑.๑ สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์
- ๔.๑.๒ สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ
- ๔.๑.๓ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ประจำภาค ทั้ง ๗ แห่ง
- ๔.๑.๔ ปศุสัตว์เขต ๑-๙
- ๔.๑.๕ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดทุกจังหวัด

๔.๒ หน่วยงานสนับสนุน ได้แก่

- ๔.๒.๑ หน่วยงานในสังกัด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- ๔.๒.๒ หน่วยงานในสังกัด กระทรวงสาธารณสุข
- ๔.๒.๓ หน่วยงานในสังกัด กระทรวงมหาดไทย
- ๔.๒.๔ หน่วยงานในสังกัด กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

ระหว่างวันที่ ๑ -๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖

๖. วิธีดำเนินการ

๖.๑ การเฝ้าระวังโรคใช้วัตถุดิบเชิงรุกด้วยอาการทางคลินิก (Clinical Active Surveillance)

เป้าหมาย : ทุกพื้นที่/ ทุกชนิดสัตว์ปีก

การดำเนินการ :

๖.๑.๑ ปศุสัตว์ตำบล/ อาสาพัฒนาปศุสัตว์/ เจ้าพนักงานสัตวบาล/ เครือข่ายเฝ้าระวังโรค/และเครือข่ายของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น อาสาสมัครสาธารณสุข ฝ่ายปกครอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น ดำเนินการเฝ้าระวังโรคโดยสอบถามลักษณะอาการสัตว์ปีกจากเจ้าของทุกรายในระยะเวลา ๓๐ วัน ที่ผ่านมา และเมื่อทราบหรือพบสัตว์ปีกป่วยหรือตายโดยมีลักษณะน่าสงสัยโรคใช้วัตถุดิบให้ดำเนินการแจ้งสำนักงานปศุสัตว์อำเภอ เพื่อตรวจสอบและเก็บตัวอย่างส่งตรวจ

๖.๑.๒ สัตวแพทย์ทำการตรวจสอบสัตว์ปีกที่ป่วยตาย หากมีอาการตามนิยามโรคใช้วัตถุดิบให้เก็บตัวอย่างส่งตรวจ ดังนี้

๑) เก็บตัวอย่างสัตว์ปีกหรือซากสัตว์ปีก จำนวน ๒-๕ ตัว ใส่ถุงพลาสติก ๒ ชั้น แล้วมัดปากถุงให้แน่น ส่งที่สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ/ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ประจำภาค เพื่อตรวจวินิจฉัยโรค

๒) เก็บประวัติสัตว์ปีก (รวมทั้งพิกัดจุดเกิดโรค) กรอกลงในแบบฟอร์ม รก.๑ ส่งให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด

๖.๑.๓ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหรือสำนักงานปศุสัตว์อำเภอ รายงานตามแบบ รก.๑ ลงในระบบอินเทอร์เน็ต (ระบบสารสนเทศเพื่อการเฝ้าระวังโรคใช้วัตถุดิบ)

๖.๑.๔ ดำเนินการทำลาย...

๖.๑.๔ ดำเนินการทำลายสัตว์ปีกที่เหลือในฝูงและสัตว์ปีกบริเวณใกล้เคียงที่คาดว่าจะมีโอกาสได้รับเชื้อโรคแล้วทั้งหมดทันที โดยไม่ต้องรอผลตรวจทางห้องปฏิบัติการและดำเนินการตามมาตรการควบคุมโรคในพื้นที่อย่างเร่งด่วนทันที

๖.๑.๕ สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ/ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ประจำภาค ดำเนินการตรวจวินิจฉัยแยกโรค (Differential Diagnosis) หากไม่ใช่โรคไข้หวัดนกต้องวินิจฉัยด้วยการป่วย/ ตายดังกล่าวมีสาเหตุจากอะไร และรายงานผลการตรวจวินิจฉัยโรคไปยังสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด

๖.๑.๖ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดรายงานผลการตรวจวินิจฉัยโรคที่ได้รับจากห้องปฏิบัติการ ตามข้อ ๖.๑.๕ หรือผลการสอบสวนโรคลงในระบบอินเตอร์เน็ต (ระบบสารสนเทศเพื่อการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนก)

๖.๑.๗ สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ และสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดให้รายงานผลการเฝ้าระวังโรคในสัตว์ปีกป่วยตายประจำวันทุกวัน กรณีไม่พบสัตว์ปีกป่วยตายให้รายงาน zero report ด้วย

๖.๒ การเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกทางห้องปฏิบัติการ ในสัตว์ปีกที่เลี้ยงบริเวณบ้าน (Back yard)

เป้าหมาย :

๑) สุ่มเก็บตัวอย่าง cloacal swab สัตว์ปีกที่เลี้ยงบริเวณบ้านรวมถึงที่ไม่เลี้ยงเป็นลักษณะฟาร์มในพื้นที่ตำบลที่เสี่ยงต่อโรคระบาดตามกำหนด

๒) สุ่มเก็บตัวอย่าง oropharyngeal swab สัตว์ปีกที่เลี้ยงบริเวณบ้านรวมถึงที่ไม่เลี้ยงเป็นลักษณะฟาร์มในพื้นที่ตำบลที่ติดชายแดนประเทศเพื่อนบ้านและภายในรัศมี ๕ กิโลเมตรรอบตำบลที่ติดชายแดนประเทศเพื่อนบ้านตามกำหนด

๓) สุ่มเก็บตัวอย่าง oropharyngeal swab สัตว์ปีกที่เลี้ยงบริเวณพื้นที่แหล่งทำรังวางไข่ของนกในรัศมี ๕ กิโลเมตรรอบบริเวณพื้นที่แหล่งทำรังวางไข่ตามกำหนด

การดำเนินการ

๖.๒.๑) ให้สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์สุ่มพื้นที่เสี่ยงต่อโรคระบาด พื้นที่ตำบลที่ติดชายแดนประเทศเพื่อนบ้านและภายในรัศมี ๕ กิโลเมตรรอบตำบลที่ติดชายแดนประเทศเพื่อนบ้าน พื้นที่แหล่งทำรังวางไข่ของนกในรัศมี ๕ กิโลเมตรรอบบริเวณพื้นที่แหล่งทำรังวางไข่ตามกำหนด

๖.๒.๒) การสุ่มเก็บตัวอย่าง

ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุ่มครัวเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก ดังนี้

- สุ่มเก็บตัวอย่าง cloacal swab สัตว์ปีกที่เลี้ยงบริเวณบ้านรวมถึงที่ไม่เลี้ยงเป็นลักษณะฟาร์มในพื้นที่ตำบลที่เสี่ยงต่อโรคระบาด จำนวน ๔ ครัวเรือน ทุกหมู่บ้าน ของตำบลที่กำหนด ตามข้อ ๖.๒.๑

- สุ่มเก็บตัวอย่าง oropharyngeal swab สัตว์ปีกที่เลี้ยงบริเวณบ้านรวมถึงที่ไม่เลี้ยงเป็นลักษณะฟาร์มในพื้นที่ตำบลที่ติดชายแดนประเทศเพื่อนบ้านและภายในรัศมี ๕ กิโลเมตรรอบตำบลที่ติดชายแดนประเทศเพื่อนบ้านตามกำหนด จำนวน ๔ ครัวเรือน ในหมู่บ้านและตำบลที่กำหนด ตามข้อ ๖.๒.๑

- สุ่มเก็บตัวอย่าง oropharyngeal swab สัตว์ปีกที่เลี้ยงบริเวณพื้นที่แหล่งทำรังวางไข่ของนกในรัศมี ๕ กิโลเมตรรอบบริเวณพื้นที่แหล่งทำรังวางไข่ตามกำหนด จำนวน ๔ ครัวเรือน ในหมู่บ้านและตำบลที่กำหนด ตามข้อ ๖.๒.๑

๖.๒.๓) การสุ่มเก็บตัวอย่าง...

๖.๒.๓) การเก็บตัวอย่าง

ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดดำเนินการสุ่มเก็บตัวอย่างจากสัตว์ปีก ๕ ตัว (๑ หลอดตัวอย่าง) ต่อครัวเรือน (หากมีครัวเรือนไม่ครบ ๕ ครัวเรือน/หมู่บ้าน ให้เก็บตัวอย่างทุกครัวเรือนหรือถ้าครัวเรือนมีสัตว์ปีกไม่ครบ ๕ ตัวให้เก็บทุกตัวที่เลี้ยงไว้) โดยเน้นให้กรอกข้อมูลใน แบบ ตก.๑ (เฉพาะกิจ) ให้ชัดเจนทุกรายเกษตรกรแนบไปพร้อมกับใบส่งตัวอย่าง

๖.๒.๔) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหรือสำนักงานปศุสัตว์อำเภอรายงานแบบ ตก.๑ (เฉพาะกิจ) ลงในระบบอินเทอร์เน็ต (ระบบสารสนเทศเพื่อการเฝ้าระวังโรคใช้หวัดนก)

๖.๓ การเฝ้าระวังโรคใช้หวัดนกเชิงรุกทางห้องปฏิบัติการในเปิดโล่ง

เป้าหมาย : สุ่มเก็บตัวอย่าง cloacal swab และ serum ในเปิดโล่งตามที่กำหนด (ไม่เก็บทุกฝูง)

การดำเนินงาน

๖.๓.๑) สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์สุ่มพื้นที่และจำนวนฝูงเปิดที่เก็บตัวอย่าง

๖.๓.๒) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุ่มฝูงเปิดโล่งที่จะเก็บตัวอย่าง โดยให้เก็บตามจำนวนฝูงและอำเภอที่กำหนดไว้ ตามข้อ ๖.๓.๑

๖.๓.๓) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุ่มเก็บตัวอย่าง cloacal swab ฝูงละ ๖๐ ตัว (๑๒ หลอดตัวอย่าง) และ serum สุ่มเก็บฝูงละ ๓๐ ตัว (ตัวอย่าง cloacal swab และ serum ให้เก็บตัวอย่างจากเปิดตัวเดียวกัน) โดยวิธีการเก็บและส่งตัวอย่างให้ดำเนินการ โดยเน้นให้กรอกข้อมูลในแบบ ตก.๑ (เฉพาะกิจ) ให้ชัดเจนทุกรายเกษตรกรแนบไปพร้อมกับใบส่งตัวอย่าง

๖.๔ การเฝ้าระวังโรคใช้หวัดนกเชิงรุกทางห้องปฏิบัติการในตลาดค้าสัตว์ปีกมีชีวิตเพื่อการบริโภค (ไก่หรือเป็ด)

เป้าหมาย : สุ่มเก็บตัวอย่าง oropharyngeal swab ในสัตว์ปีก และตัวอย่างจากสิ่งแวดล้อม ดังนี้ ๑. กล่องใส่สัตว์ปีกหรือบริเวณกรงสัตว์ปีกหรือภาชนะใส่สัตว์ปีกที่มีชีวิต ๒. ภาชนะที่ใช้บรรจุของเสียจากกระบวนการฆ่าสัตว์ (เช่น ลำไส้ ขนสัตว์ปีก เป็นต้น) ๓. ผ้าเช็ดโต๊ะที่เปียกชื้น ๔. โต๊ะวางซากตระกร้าหรือภาชนะที่ใช้ใส่ชิ้นส่วนไก่ที่ชำแหละแล้ว ในตลาดค้าสัตว์ปีกทุกแห่ง

การดำเนินงาน

๖.๔.๑) ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด เก็บตัวอย่างจากร้านค้าสัตว์ปีกเพื่อการบริโภค จำนวน ๖ ร้านต่อตลาด (หากมีไม่ถึง ๖ ร้านให้เก็บทุกร้าน) โดยสุ่มเก็บตัวอย่าง oropharyngeal swab ร้านละ ๑๐ ตัว (ให้เก็บ oropharyngeal swab ในสัตว์ปีก จำนวน ๑๐ ตัวต่อหนึ่งร้าน) โดยเน้นให้เก็บในสัตว์ปีกที่มีลักษณะซึม อ่อนแอ หรือแสดงอาการป่วย

๖.๔.๒) ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด เก็บตัวอย่างจากร้านค้าสัตว์ปีกเพื่อการบริโภค จำนวน ๕ ร้านต่อตลาด (หากมีไม่ถึง ๕ ร้านให้เก็บทุกร้าน) โดยสุ่มเก็บตัวอย่าง environment swab (ตัวอย่างสิ่งแวดล้อม) ร้านละ ๑๒ ตัวอย่าง จำนวนรวมทั้งสิ้น ๖๐ ตัวอย่าง (จำนวน ๒๐ หลอดตัวอย่าง) และเก็บตัวอย่างน้ำกินสำหรับสัตว์ปีกในตลาดค้าสัตว์ปีกทุกแห่ง จำนวน ๑ ตัวอย่างต่อตลาดค้าสัตว์ปีก

๖.๕.๓ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด รายงานแบบ ตส.๑ จัดส่งให้สำนักงานปศุสัตว์เขต เพื่อรวบรวมส่งให้สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ ภายในวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๖

๖.๕ การเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกทางห้องปฏิบัติการในตลาดค้าสัตว์ปีกสวยงามในกรุงเทพฯ

๖.๕.๑ ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดกรุงเทพมหานคร เก็บตัวอย่างจากร้านค้าสัตว์ปีกสวยงาม จำนวน ๑๒ ร้านต่อตลาด (หากมีไม่ถึง ๑๒ ร้านให้เก็บทุกร้าน) โดยสุ่มเก็บตัวอย่าง oropharyngeal swab ร้านละ จำนวน ๕ ตัว (ให้เก็บ oropharyngeal swab ในสัตว์ปีก จำนวน ๕ ตัวต่อหนึ่งร้าน) โดยเน้นให้เก็บในสัตว์ปีกที่มีลักษณะซึม อ่อนแอ หรือแสดงอาการป่วย

๖.๕.๒ สำนักงานปศุสัตว์กรุงเทพมหานคร รายงานแบบ ตส.๑ จัดส่งให้สำนักงานปศุสัตว์เขต เพื่อรวบรวมส่งให้สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ ภายในวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๖

๖.๖ การเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกทางห้องปฏิบัติการในฟาร์มมาตรฐานและฟาร์มคอมพาร์ทเมนต์ (ไก่เนื้อ ไก่ไข่ ไก่พันธุ์ นกกระทา) และฟาร์มที่ไม่รับรองมาตรฐานฟาร์มในพื้นที่จังหวัด

การดำเนินงาน

๖.๖.๑ ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุ่มฟาร์มที่จะเก็บตัวอย่าง จำนวนรวมทั้งสิ้น ๔ ฟาร์มต่อจังหวัด โดยให้เก็บอย่างน้อย ๑ ฟาร์มต่อ ๑ ชนิดฟาร์ม เพื่อเป็นตัวแทนของประชากร เช่น จังหวัด ก เก็บฟาร์มมาตรฐาน ๑ ฟาร์ม ฟาร์มคอมพาร์ทเมนต์ ๑ ฟาร์ม ฟาร์มไม่มาตรฐาน ๒ ฟาร์ม รวมจำนวนทั้งสิ้น ๔ ฟาร์ม เป็นต้น ทั้งนี้หากมีไม่ครบทุกชนิดฟาร์ม ให้พิจารณาเก็บรวมกันให้ได้จำนวนทั้งสิ้น ๔ ฟาร์ม

๖.๖.๒ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุ่มเก็บตัวอย่าง โดยสุ่มเก็บตัวอย่าง oropharyngeal swab ฟาร์มละ ๓๐ ตัว (๖ หลอดตัวอย่าง) โดยเน้นให้กรอกข้อมูล ในแบบ ตก.๑ (เฉพาะกิจ) ให้ชัดเจนทุกราย เกษตรกรแนบไปพร้อมกับใบส่งตัวอย่าง

๖.๗ การตรวจวินิจฉัยและรายงานผล

๖.๗.๑ การตรวจวินิจฉัย : สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ/ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการ สัตวแพทย์ประจำภาค ดำเนินการตรวจตัวอย่างดังนี้

- ๑) ตรวจตัวอย่างสัตว์ปีกหรือซากสัตว์ปีกเพื่อหาสาเหตุของการป่วยตาย
- ๒) ตรวจตัวอย่าง oropharyngeal swab และ cloacal swab โดยการ แยกเชื้อไวรัส Avian influenza หรือ Newcastle disease

๖.๗.๒ การรายงานผล : สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ/ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการ สัตวแพทย์ประจำภาค รายงานผลดังนี้

๑) รายงานผลการตรวจวินิจฉัยแยกโรค (Differential Diagnosis) ให้ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด

๒) รวบรวมผลการตรวจตัวอย่าง cloacal swab และ oropharyngeal swab ให้ สคบ.ตามแบบฟอร์ม ตก.๒ เฉพาะกิจ และแบบฟอร์ม ภร.๒ ในรูปแบบ Spread Sheet โดยใช้ โปรแกรม MS Excel ทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ birdflu@dld.go.th ภายในวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๖

๖.๘ กรณีผลการตรวจวินิจฉัยเป็นโรคไข้หวัดนก ให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ และมาตรการที่กรมปศุสัตว์กำหนดไว้

๗. การติดตามประเมินผล

สำนักงานปศุสัตว์เขตออกติดตามและประเมินผลการดำเนินงานสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดในพื้นที่ และรายงานมายังสำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ ภายในวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๖

๘. งบประมาณ

กิจกรรมป้องกัน แก้ไขและเตรียมความพร้อมรับปัญหาโรคไข้หวัดนก โดยสำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ ได้โอนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเรียบร้อยแล้ว

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๙๑.๓/ว ๑๕๓๖

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒ กรกฎาคม ๒๕๕๖

เรื่อง โครงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ครั้งที่ ๒/๒๕๕๖

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมปศุสัตว์ ที่ กษ ๐๖๑๐.๐๔/ว ๑๓๘๒๓ ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๖ จำนวน ๑ ชุด
ด้วยกรมปศุสัตว์มีนโยบายให้มีการรณรงค์ค้นหาโรคไข้หวัดนกในสัตว์ปีกแบบบูรณาการ (X-ray) อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง โดยการเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง และได้กำหนดแผนการดำเนินงานตามโครงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ครั้งที่ ๒/๒๕๕๖ ขึ้น ในระหว่างวันที่ ๑ - ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น พิจารณาแล้ว เพื่อให้โครงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ครั้งที่ ๒/๒๕๕๖ ในระหว่างวันที่ ๑-๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย อันจะส่งผลให้การควบคุมการระบาดของโรคเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงขอความร่วมมือจังหวัดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้พิจารณาดำเนินการดังนี้

๑. ประสานกับหน่วยงานปศุสัตว์ในระดับพื้นที่ เพื่อดำเนินการเฝ้าระวังโรค โดยสอบถามลักษณะอาการสัตว์ปีกจากเจ้าของทุกรายในระยะเวลา ๓๐ วันที่ผ่านมา พร้อมจัดทำข้อมูลดังกล่าว
๒. กรณีเมื่อทราบหรือพบสัตว์ปีกป่วยหรือตาย โดยมีลักษณะน่าสงสัยโรคไข้หวัดนก ให้ดำเนินการแจ้งปศุสัตว์อำเภอเพื่อตรวจสอบและเก็บตัวอย่างส่งตรวจ
๓. ร่วมกับหน่วยงานปศุสัตว์ในระดับพื้นที่ ทำลายสัตว์ปีกที่เหลือนในฝูง และสัตว์ปีกบริเวณใกล้เคียงที่คาดว่าจะมีโอกาสได้รับเชื้อโรคแล้วทั้งหมดทันที โดยไม่ต้องรอผลตรวจทางห้องปฏิบัติการและดำเนินการตามมาตรการควบคุมโรคในพื้นที่อย่างเร่งด่วนทันที
๔. เตรียมความพร้อมด้านบุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ เพื่อรองรับสถานการณ์การระบาดของโรคไข้หวัดนก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายไชยชัย เดชอมรราช,
รองอธิบดี รักษาการแทน/
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการมีส่วนร่วม
ส่วนส่งเสริมการจัดการด้านสาธารณสุขและสวัสดิการสังคม
โทรศัพท์/โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๐๐ ต่อ ๔๑๓๒-๓

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
 เลขรับ..... 40136
 วันที่ 27 ส.ย. 2556
 เวลา.....

ที่ กษ ๐๖๑๐.๐๔/ว๑๓๙๒๓

กรมปศุสัตว์
 ถนนพญาไท กทม.๑๐๔๐๐

๒ มิถุนายน ๒๕๕๖

เรื่อง โครงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ครั้งที่ ๒/๒๕๕๖

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ครั้งที่ ๒/๒๕๕๖

ตามที่กรมปศุสัตว์มีนโยบายให้มีการรณรงค์ค้นหาโรคไข้หวัดนกในสัตว์ปีกแบบบูรณาการ
 อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง นั้น กรมปศุสัตว์จึงได้กำหนดแผนการดำเนินงานตามโครงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนก
 เชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทยครั้งที่ ๒/๒๕๕๖ ขึ้น ในระหว่างวันที่ ๑-๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖
 รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมดำเนินการต่อไปด้วย
 จะขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

ส.ย.ส.ย.
 เลขรับ..... 7124
 วันที่ 27 ส.ย. 2556
 เวลา.....

(นายทฤษฎี ชาวสวนเจริญ)
 อธิบดีกรมปศุสัตว์

สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์
 โทร.๐ ๒๖๕๓ ๔๔๔๔ ต่อ ๔๑๓๗ -๘
 โทรสาร ๐ ๒๖๕๓ ๔๘๖๒

ส.ย.ส.ย.
 เลขรับ..... 970
 วันที่ ๒๗ ส.ย. ๒๕๕๖
 เวลา.....

โครงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย
ครั้งที่ ๒/๒๕๕๖

๑. หลักการและเหตุผล

โรคไข้หวัดนกเป็นโรคระบาดที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากที่ผ่านมามีการระบาดอย่างกว้างขวางในหลายๆ ประเทศทั่วโลกรวมทั้งประเทศไทย โดยก่อความเสียหายให้แก่อุตสาหกรรมการเลี้ยงสัตว์ปีกและเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ปีกทั่วไป และยังไปกว่านั้นยังเป็นโรคที่ติดต่อไปยังคนและทำให้มีผู้เสียชีวิต ดังนั้น รัฐบาลจึงมีนโยบายที่จะป้องกัน ควบคุม และกำจัดโรคนี้ให้หมดไป โดยมีแนวทางการดำเนินงานอย่างจริงจังและต่อเนื่องเป็นประจำทุกปีเพื่อลดความสูญเสียทางเศรษฐกิจของประเทศ

อย่างไรก็ตามแม้ประเทศไทยจะไม่พบโรคไข้หวัดนกในสัตว์ปีกมาเป็นระยะเวลามากกว่า ๔ ปีแล้ว แต่ยังคงมีรายงานการระบาดของโรคไข้หวัดนกในประเทศเพื่อนบ้านหรือประเทศในภูมิภาคเดียวกันอย่างต่อเนื่อง รวมถึงในช่วงต้นปี ๒๕๕๖ ได้มีรายงานการพบการติดเชื้อไข้หวัดนกชนิด H7N9 ในมนุษย์เป็นครั้งแรกในประเทศจีนซึ่งทำให้พบผู้ป่วยมากกว่าหนึ่งร้อยราย และก่อโรครุนแรงถึงชีวิตได้ในมนุษย์ โดยลักษณะทางพันธุกรรมของเชื้อบ่งชี้ถึงความสามารถในการติดเชื้อในสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมรวมถึงมนุษย์มากกว่าไวรัสไข้หวัดนกชนิดอื่นๆ อย่างไรก็ตามเชื้อไวรัสไข้หวัดนกชนิด H7N9 ยังไม่มีรายงานพบความรุนแรงของโรคในสัตว์ปีกและไม่สามารถสังเกตโรคจากลักษณะทางอาการของสัตว์ปีกได้ เนื่องจากสัตว์ปีกที่ได้รับเชื้อไข้หวัดนกชนิด H7N9 อาจแสดงอาการป่วยเพียงเล็กน้อยและไม่ทำให้สัตว์ปีกตาย ซึ่งแตกต่างกับเชื้อไข้หวัดนก ชนิด H5N1 ที่เคยมีการระบาดในประเทศไทย เมื่อปี ๒๕๔๗ เพื่อเป็นการป้องกันการเกิดโรค กรมปศุสัตว์จึงกำหนดให้มีโครงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ปีละ ๒ ครั้ง เพื่อการค้นหาสัตว์ที่ติดเชื้ออย่างรวดเร็วและแม่นยำทั้งเชื้อไข้หวัดนกชนิดรุนแรง และชนิดความรุนแรงต่ำ ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานในการควบคุมโรคทำได้อย่างทันท่วงที สามารถลดการแพร่กระจายของโรคไปยังสัตว์ปีกอื่นๆ ได้ นอกจากนี้ข้อมูลที่มีคุณภาพอันได้มาจากการเฝ้าระวังโรคนำมาวิเคราะห์และใช้ประโยชน์ได้หลายด้าน เช่น การวิเคราะห์การเกิดโรคในเชิงเวลา การวิเคราะห์การกระจายตัวของโรคในเชิงพื้นที่ การประเมินความเสี่ยงและความรุนแรงของโรคจากดัชนีวัดความรุนแรงในสัตว์ปีกชนิดต่างๆ รวมทั้งการติดตามการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรมของเชื้อไวรัส เป็นต้น โดยการดำเนินงานในครั้งนี กรมปศุสัตว์ได้เพิ่มพื้นที่ในการเก็บตัวอย่างเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนก โดยเฉพาะพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดโรคไข้หวัดนกชนิด H7N9 เช่น ในตลาดค้าสัตว์ปีกมีชีวิต ตลาดค้าสัตว์ปีกสวยงาม เป็นต้น โดยกำหนดให้ดำเนินการ ระหว่างวันที่ ๑-๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อค้นหาโรคที่ยังอาจแฝงตัวอยู่และทำการควบคุมและกำจัดโรคโดยเร็ว

๒.๒ เพื่อศึกษาและประเมินภาวะโรคไข้หวัดนกในแต่ละพื้นที่

๓. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๓.๑ ทราบสถานะโรคไข้หวัดนกในแต่ละพื้นที่ เพื่อใช้ในการวางแผนควบคุมโรค และใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการป้องกันโรคไข้หวัดนกต่อไป

๓.๒ ควบคุมการระบาดของโรคไข้หวัดนกในพื้นที่ได้อย่างรวดเร็ว

๔. ผู้รับผิดชอบ...

๔. ผู้รับผิดชอบโครงการ

๔.๑ หน่วยงานหลัก ได้แก่ กรมปศุสัตว์ ซึ่งประกอบด้วย

- ๔.๑.๑ สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์
- ๔.๑.๒ สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ
- ๔.๑.๓ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ประจำภาค ทั้ง ๗ แห่ง
- ๔.๑.๔ ปศุสัตว์เขต ๑-๙
- ๔.๑.๕ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดทุกจังหวัด

๔.๒ หน่วยงานสนับสนุน ได้แก่

- ๔.๒.๑ หน่วยงานในสังกัด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- ๔.๒.๒ หน่วยงานในสังกัด กระทรวงสาธารณสุข
- ๔.๒.๓ หน่วยงานในสังกัด กระทรวงมหาดไทย
- ๔.๒.๔ หน่วยงานในสังกัด กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

ระหว่างวันที่ ๑ -๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖

๖. วิธีดำเนินการ

๖.๑ การเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกด้วยอาการทางคลินิก (Clinical Active Surveillance)

เป้าหมาย : ทุกพื้นที่/ ทุกชนิดสัตว์ปีก

การดำเนินการ :

๖.๑.๑ ปศุสัตว์ตำบล/ อาสาพัฒนาปศุสัตว์/ เจ้าพนักงานสัตวบาล/ เครือข่ายเฝ้าระวังโรค/และเครือข่ายของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น อาสาสมัครสาธารณสุข ฝ่ายปกครอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น ดำเนินการเฝ้าระวังโรคโดยสอบถามลักษณะอาการสัตว์ปีกจากเจ้าของทุกรายในระยะเวลา ๓๐ วัน ที่ผ่านมา และเมื่อทราบหรือพบสัตว์ปีกป่วยหรือตายโดยมีลักษณะน่าสงสัยโรคไข้หวัดนกให้ดำเนินการแจ้งสำนักงานปศุสัตว์อำเภอ เพื่อตรวจสอบและเก็บตัวอย่างส่งตรวจ

๖.๑.๒ สัตวแพทย์ทำการตรวจสอบสัตว์ปีกที่ป่วยตาย หากมีอาการตามนิยามโรคไข้หวัดนกให้เก็บตัวอย่างส่งตรวจ ดังนี้

๑) เก็บตัวอย่างสัตว์ปีกหรือซากสัตว์ปีก จำนวน ๒-๕ ตัว ใส่ถุงพลาสติก ๒ ชั้น แล้วมัดปากถุงให้แน่น ส่งที่สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ/ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ประจำภาค เพื่อตรวจวินิจฉัยโรค

๒) เก็บประวัติสัตว์ปีก (รวมทั้งพิกัดจุดเกิดโรค) กรอกลงในแบบฟอร์ม รก.๑ ส่งให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด

๖.๑.๓ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหรือสำนักงานปศุสัตว์อำเภอ รายงานตามแบบ รก.๑ ลงในระบบอินเทอร์เน็ต (ระบบสารสนเทศเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนก)

๖.๑.๔ ดำเนินการทำลาย...

๖.๑.๔ ดำเนินการทำลายสัตว์ปีกที่เหลือในฝูงและสัตว์ปีกบริเวณใกล้เคียงที่คาดว่าจะมีโอกาสได้รับเชื้อโรคแล้วทั้งหมดทันที โดยไม่ต้องรอผลตรวจทางห้องปฏิบัติการและดำเนินการตามมาตรการควบคุมโรคในพื้นที่อย่างเร่งด่วนทันที

๖.๑.๕ สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ/ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ประจำภาค ดำเนินการตรวจวินิจฉัยแยกโรค (Differential Diagnosis) หากไม่ใช่โรคไข้หวัดนกต้องวินิจฉัยด้วยการป่วย/ ตายดังกล่าวมีสาเหตุจากอะไร และรายงานผลการตรวจวินิจฉัยโรคไปยังสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด

๖.๑.๖ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดรายงานผลการตรวจวินิจฉัยโรคที่ได้รับจากห้องปฏิบัติการ ตามข้อ ๖.๑.๕ หรือผลการสอบสวนโรคลงในระบบอินเตอร์เน็ต (ระบบสารสนเทศเพื่อการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนก)

๖.๑.๗ สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ และสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดให้รายงานผลการเฝ้าระวังโรคในสัตว์ปีกป่วยตายประจำวันทุกวัน กรณีไม่พบสัตว์ปีกป่วยตายให้รายงาน zero report ด้วย

๖.๒ การเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกทางห้องปฏิบัติการ ในสัตว์ปีกที่เลี้ยงบริเวณบ้าน (Back yard)

เป้าหมาย :

๑) สุ่มเก็บตัวอย่าง cloacal swab สัตว์ปีกที่เลี้ยงบริเวณบ้านรวมถึงที่ไม่เลี้ยงเป็นลักษณะฟาร์มในพื้นที่ตำบลที่เสี่ยงต่อโรคระบาดตามกำหนด

๒) สุ่มเก็บตัวอย่าง oropharyngeal swab สัตว์ปีกที่เลี้ยงบริเวณบ้านรวมถึงที่ไม่เลี้ยงเป็นลักษณะฟาร์มในพื้นที่ตำบลที่ติดชายแดนประเทศเพื่อนบ้านและภายในรัศมี ๕ กิโลเมตรรอบตำบลที่ติดชายแดนประเทศเพื่อนบ้านตามกำหนด

๓) สุ่มเก็บตัวอย่าง oropharyngeal swab สัตว์ปีกที่เลี้ยงบริเวณพื้นที่แหล่งทำรังวางไข่ของนกในรัศมี ๕ กิโลเมตรรอบบริเวณพื้นที่แหล่งทำรังวางไข่ตามกำหนด

การดำเนินการ

๖.๒.๑) ให้สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์สุ่มพื้นที่เสี่ยงต่อโรคระบาด พื้นที่ตำบลที่ติดชายแดนประเทศเพื่อนบ้านและภายในรัศมี ๕ กิโลเมตรรอบตำบลที่ติดชายแดนประเทศเพื่อนบ้าน พื้นที่แหล่งทำรังวางไข่ของนกในรัศมี ๕ กิโลเมตรรอบบริเวณพื้นที่แหล่งทำรังวางไข่ตามกำหนด

๖.๒.๒) การสุ่มเก็บตัวอย่าง

ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุ่มครัวเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก ดังนี้

- สุ่มเก็บตัวอย่าง cloacal swab สัตว์ปีกที่เลี้ยงบริเวณบ้านรวมถึงที่ไม่เลี้ยงเป็นลักษณะฟาร์มในพื้นที่ตำบลที่เสี่ยงต่อโรคระบาด จำนวน ๔ ครัวเรือน ทุกหมู่บ้าน ของตำบลที่กำหนด ตามข้อ ๖.๒.๑

- สุ่มเก็บตัวอย่าง oropharyngeal swab สัตว์ปีกที่เลี้ยงบริเวณบ้าน รวมถึงที่ไม่เลี้ยงเป็นลักษณะฟาร์มในพื้นที่ตำบลที่ติดชายแดนประเทศเพื่อนบ้านและภายในรัศมี ๕ กิโลเมตรรอบตำบลที่ติดชายแดนประเทศเพื่อนบ้านตามกำหนด จำนวน ๔ ครัวเรือน ในหมู่บ้านและตำบลที่กำหนด ตามข้อ ๖.๒.๑

- สุ่มเก็บตัวอย่าง oropharyngeal swab สัตว์ปีกที่เลี้ยงบริเวณพื้นที่แหล่งทำรังวางไข่ของนกในรัศมี ๕ กิโลเมตรรอบบริเวณพื้นที่แหล่งทำรังวางไข่ตามกำหนด จำนวน ๔ ครัวเรือน ในหมู่บ้านและตำบลที่กำหนด ตามข้อ ๖.๒.๑

๖.๒.๓) การสุ่มเก็บตัวอย่าง...

๖.๒.๓) การเก็บตัวอย่าง

ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดดำเนินการสุ่มเก็บตัวอย่างจากสัตว์ปีก ๕ ตัว (๑ หลอดตัวอย่าง) ต่อครัวเรือน (หากมีครัวเรือนไม่ครบ ๔ ครัวเรือน/หมู่บ้าน ให้เก็บตัวอย่างทุกครัวเรือนหรือถ้าครัวเรือนมีสัตว์ปีกไม่ครบ ๕ ตัวให้เก็บทุกตัวที่เลี้ยงไว้) โดยเน้นให้กรอกข้อมูลใน แบบ ตก.๑ (เฉพาะกิจ) ให้ชัดเจนทุกรายเกษตรกรครบไปพร้อมกับใบส่งตัวอย่าง

๖.๒.๔) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหรือสำนักงานปศุสัตว์อำเภอรายงานแบบ ตก.๑ (เฉพาะกิจ) ลงในระบบอินเตอร์เน็ต (ระบบสารสนเทศเพื่อการเฝ้าระวังโรคใช้หวัดนก)

๖.๓ การเฝ้าระวังโรคใช้หวัดนกเชิงรุกทางห้องปฏิบัติการในเปิดโล่ง

เป้าหมาย : สุ่มเก็บตัวอย่าง cloacal swab และ serum ในเปิดโล่งตามที่กำหนด (ไม่เก็บทุกฝูง)

การดำเนินงาน

๖.๓.๑ สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์สุ่มพื้นที่และจำนวนฝูงเปิดที่เก็บตัวอย่าง

๖.๓.๒ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุ่มฝูงเปิดโล่งที่จะเก็บตัวอย่าง โดยให้เก็บตามจำนวนฝูงและอำเภอที่กำหนดไว้ ตามข้อ ๖.๓.๑

๖.๓.๓ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุ่มเก็บตัวอย่าง cloacal swab ฝูงละ ๖๐ ตัว (๑๒ หลอดตัวอย่าง) และ serum สุ่มเก็บฝูงละ ๓๐ ตัว (ตัวอย่าง cloacal swab และ serum ให้เก็บตัวอย่างจากเปิดตัวเดียวกัน) โดยวิธีการเก็บและส่งตัวอย่างให้ดำเนินการ โดยเน้นให้กรอกข้อมูลในแบบ ตก.๑ (เฉพาะกิจ) ให้ชัดเจนทุกรายเกษตรกรครบไปพร้อมกับใบส่งตัวอย่าง

๖.๔ การเฝ้าระวังโรคใช้หวัดนกเชิงรุกทางห้องปฏิบัติการในตลาดค้าสัตว์ปีกมีชีวิตเพื่อการบริโภค (ไก่หรือเป็ด)

เป้าหมาย : สุ่มเก็บตัวอย่าง oropharyngeal swab ในสัตว์ปีก และตัวอย่างจากสิ่งแวดล้อม ดังนี้ ๑. กล่องใส่สัตว์ปีกหรือบริเวณกรงสัตว์ปีกหรือภาชนะใส่สัตว์ปีกที่มีชีวิต ๒. ภาชนะที่ใช้บรรจุของเสียจากกระบวนการฆ่าสัตว์ (เช่น ลำไส้ ขนสัตว์ปีก เป็นต้น) ๓. ผ้าเช็ดโต๊ะที่เปียกชื้น ๔. โต๊ะวางขากระดาษหรือภาชนะที่ใช้ใส่ชิ้นส่วนไก่ที่ชำแหละแล้ว ในตลาดค้าสัตว์ปีกทุกแห่ง

การดำเนินงาน

๖.๔.๑ ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด เก็บตัวอย่างจากร้านค้าสัตว์ปีกเพื่อการบริโภค จำนวน ๒ ร้านต่อตลาด (หากมีไม่ถึง ๒ ร้านให้เก็บทุกร้าน) โดยสุ่มเก็บตัวอย่าง oropharyngeal swab ร้านละ ๑๐ ตัว (ให้เก็บ oropharyngeal swab ในสัตว์ปีก จำนวน ๑๐ ตัวต่อหนึ่งร้าน) โดยเน้นให้เก็บในสัตว์ปีกที่มีลักษณะซึม อ่อนแอ หรือแสดงอาการป่วย

๖.๔.๒ ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด เก็บตัวอย่างจากร้านค้าสัตว์ปีกเพื่อการบริโภค จำนวน ๕ ร้านต่อตลาด (หากมีไม่ถึง ๕ ร้านให้เก็บทุกร้าน) โดยสุ่มเก็บตัวอย่าง environment swab (ตัวอย่างสิ่งแวดล้อม) ร้านละ ๑๒ ตัวอย่าง จำนวนรวมทั้งสิ้น ๖๐ ตัวอย่าง (จำนวน ๒๐ หลอดตัวอย่าง) และเก็บตัวอย่างน้ำกินสำหรับสัตว์ปีกในตลาดค้าสัตว์ปีกทุกแห่ง จำนวน ๑ ตัวอย่างต่อตลาดค้าสัตว์ปีก

๖.๕.๓ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด รายงานแบบ ตส.๑ จัดส่งให้สำนักงานปศุสัตว์เขต เพื่อรวบรวมส่งให้สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ ภายในวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๖

๖.๕ การเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกทางห้องปฏิบัติการในตลาดค้าสัตว์ปีกสวยงามในกรุงเทพฯ

๖.๕.๑ ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดกรุงเทพมหานคร เก็บตัวอย่างจากร้านค้าสัตว์ปีกสวยงาม จำนวน ๑๒ ร้านต่อตลาด (หากมีไม่ถึง ๑๒ ร้านให้เก็บทุกร้าน) โดยสุ่มเก็บตัวอย่าง oropharyngeal swab ร้านละ จำนวน ๕ ตัว (ให้เก็บ oropharyngeal swab ในสัตว์ปีก จำนวน ๕ ตัวต่อหนึ่งร้าน) โดยเน้นให้เก็บในสัตว์ปีกที่มีลักษณะซึม อ่อนแอ หรือแสดงอาการป่วย

๖.๕.๒ สำนักงานปศุสัตว์กรุงเทพมหานคร รายงานแบบ ตส.๑ จัดส่งให้สำนักงานปศุสัตว์เขต เพื่อรวบรวมส่งให้สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ ภายในวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๖

๖.๖ การเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกทางห้องปฏิบัติการในฟาร์มมาตรฐานและฟาร์มคอมพาร์ทเมนต์ (ไก่เนื้อ ไก่ไข่ ไก่พันธุ์ นกกระทา) และฟาร์มที่ไม่รับรองมาตรฐานฟาร์มในพื้นที่จังหวัด

การดำเนินงาน

๖.๖.๑ ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุ่มฟาร์มที่จะเก็บตัวอย่าง จำนวนรวมทั้งสิ้น ๔ ฟาร์มต่อจังหวัด โดยให้เก็บอย่างน้อย ๑ ฟาร์มต่อ ๑ ชนิดฟาร์ม เพื่อเป็นตัวแทนของประชากร เช่น จังหวัด ก เก็บฟาร์มมาตรฐาน ๑ ฟาร์ม ฟาร์มคอมพาร์ทเมนต์ ๑ ฟาร์ม ฟาร์มไม่มาตรฐาน ๒ ฟาร์ม รวมจำนวนทั้งสิ้น ๔ ฟาร์ม เป็นต้น ทั้งนี้หากมีไม่ครบทุกชนิดฟาร์ม ให้พิจารณาเก็บรวมกันให้ได้จำนวนทั้งสิ้น ๔ ฟาร์ม

๖.๖.๒ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุ่มเก็บตัวอย่าง โดยสุ่มเก็บตัวอย่าง oropharyngeal swab ฟาร์มละ ๓๐ ตัว (๖ หลอดตัวอย่าง) โดยเน้นให้กรอกข้อมูล ในแบบ ตก.๑ (เฉพาะกิจ) ให้ชัดเจนทุกราย เกษตรกรแนบไปพร้อมกับใบส่งตัวอย่าง

๖.๗ การตรวจวินิจฉัยและรายงานผล

๖.๗.๑ การตรวจวินิจฉัย : สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ/ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ประจำภาค ดำเนินการตรวจตัวอย่างดังนี้

๑) ตรวจตัวอย่างสัตว์ปีกหรือซากสัตว์ปีกเพื่อหาสาเหตุของการป่วยตาย

๒) ตรวจตัวอย่าง oropharyngeal swab และ cloacal swab โดยการแยกเชื้อไวรัส Avian influenza หรือ Newcastle disease

๖.๗.๒ การรายงานผล : สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ/ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ประจำภาค รายงานผลดังนี้

๑) รายงานผลการตรวจวินิจฉัยแยกโรค (Differential Diagnosis) ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด

๒) รวบรวมผลการตรวจตัวอย่าง cloacal swab และ oropharyngeal swab ให้ สคบ.ตามแบบฟอร์ม ตก.๒ เฉพาะกิจ และแบบฟอร์ม ภร.๒ ในรูปแบบ Spread Sheet โดยใช้โปรแกรม MS Excel ทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ birdflu@dld.go.th ภายในวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๖

๖.๘ กรณีผลการตรวจวินิจฉัยเป็นโรคไข้หวัดนก ให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ และมาตรการที่กรมปศุสัตว์กำหนดไว้

๗. การติดตามประเมินผล

สำนักงานปศุสัตว์เขตออกติดตามและประเมินผลการดำเนินงานสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดในพื้นที่ และรายงานมายังสำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ ภายในวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๖

๘. งบประมาณ

กิจกรรมป้องกัน แก้ไขและเตรียมความพร้อมรับปัญหาโรคไข้หวัดนก โดยสำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ ได้ออนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเรียบร้อยแล้ว